

SLOVENSKI NAROD.

Izbaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. — Opravništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Porotne sodbe.

(Iz slovenske Štajerske.)

Pet let je preteklo, odkar imamo v Avstriji porotne sodbe za navadne zločine, daljši čas pa že delujejo porotne sodbe o kaznivih delih storjenih po tisku. Imamo li uzroka, biti zadovoljni z rezultati porotnih sodb, in imajo pred zdravim razumom pravico živeti? Na to vprašanje bodem v naslednjih črtah objavil mnenje, katerega so mnogi razumni možje, dasi ne vsi, s katerimi sem se razgovarjal. Postave, katere smo Avstrijci dobili, v ustavovernej, „svobodnostnej“ dobi, imajo marsikaj, kar je popravka potrebno. To je splošno prepričanje. In postava, po katerih delujejo porotne sodbe, nij zadnja, katera je po spoznanju mnogih potrebna, pa ne poprave, nego po prepričanju pisatelja teh vrst, in mnogih drugih pravnikov, odprave. Ona postava nij po potrebah uzonega pravosodja, niti po potrebah ljudstva.

Sploh so nas učili, ko so nam dajali porotne sodbe, da nam dajejo svobodnostno naredbo. Potrdim, da je porotna sodba svobodnostna naredba, ako ima soditi o storitvah po tisku, ali o tako zvanih političnih prestopkih postav. O takih storitvah naj sodi narod sam, in mora narod sam soditi, ako mu državna oblast resnobno svobodo namenja. Ako ima tisk javljati narodno mnenje, in ako državna oblast sploh narodno mnenje javljati pušča, tedaj mora naravno narod sam soditi, je li tisk javil njegovo mnenje ali ne. Vselej in povsod torej, kjer se javlja mnenje narodnega mnenja pripušča, na kajali bodemo za sodbe o tiskovnih pregre-

skih ali političnih prestopkih postav porote. — Toda za navadne zločine to ne velja. Pri navadnih zločinih porota nij svobodnostna naredba, ako ne štejemo mej svobodnostne naredbe tudi pravico, da ljudje slabe pravne zavesti oprosti tatu, zažigalca, morilca, goljufa.

Pri navadnih zločinih so porotne sodbe popolnem nepotrebne, ako je učen, od države postavljeni sodnik svoboden pri razsodbi. To je pri nas. Nikomu se še nij primerilo, da se bi bil zameril višjim svojim, ako je koga zaradi navadnih prestopkov postav po svojem prepričanju obsodil ali oprostil. Po novem kazenskem zakoniku sodi sodnik po svojem prepričanju in pri navadnih zločinih je politika popolnem brez pomena; ljudi, ki družbeni red kalijo s svojimi deli, sodimo Slovenci, Nemci, in „nemčurji“, tudi „nemškarji“, vsi enako.

Tu gre za žaljeni pravni čut, za upor zoper splošne človeške naprave, in samo na večjo ali manjšo pravno zavest bode se ozirati, kadar vprašamo, kdo bolje sodi. In učen, skušeni sodnik gotovo bolje spozna, ali je stori tev, ki je v razpravi, kazni zaslužila ali ne; ali je storilec vreden povrniti se neomadeževan v človeško družbo, ali pa nij vreden.

Prepričan sem vsled tega, da ne bode dolgo, da bode sploh se govorilo, da nijso potrebne porotne sodbe, ako imamo svobodne sodnike, pač pa da so pri svobodnih sodnikih porotne sodbe hudo breme naroda, in da razsodbe porotnikov ne dosegajo gleda pravičnosti sodb državnih sodnikov.

Breme so porotne sodbe porotnikom, breme sodnikom, ki se ves čas obravnave z različnimi sredstvi morajo truditi, da pripra-

vijo porotnike na svoje prepričanje, — čudne pravne uke smo slišali v mnogem številu! — breme obsojencu, ki mora razen vsega drugega tudi še potnine porotnikov plačati, in ako ne more plačati, plača jih zopet narod. Delajmo terej za odpravo porot pri navadnih zločinih, pa za njih pridržanje v tiskovnih in političnih pregreških!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 5. februarja.

Državni zbor je v seji 4. februarja sklenil vse predmete, ki so mu bili na dnevnem redu, za tako dolgo odložiti, dokler ne bode novo ministerstvo imenovano. — Na ta način je tedaj vsak dan pričakovati, da nam uradni dunajski list prinese imena novih „provizornih“ ministrov.

Po šlesvik holštajnske vojski in po vojski s Prusijo l. 1866 je Avstrija v takozvanem **praškem miru** v poglavju si prihranila pravico, potegniti se za Dance v severnem Šlezvik, da se od Nemčije odtrgajo in k Danskej pridružijo. Zlaj uradni listi berlinski, dunajski in danski priobčujejo, da se je Avstrija te pravice odrekla. Da bi je rajša nikoli iskala ne bila!

Vnanje države.

Iz Kotora se javlja 2. febr., da so prišli 31. jan. k **črnogorskemu** knezu v Danilovgrad Mohamedanci iz Podgorice in Spuža javit mu, da od tam in iz zgornje Albanije nij nihče pri albanskej ligi bil. Podgorica se ima vsak čas Črnogorcem izročiti.

O **afganskej** vojski poročajo „Times“ 3. febr. iz Dželalabada 31. januarja: Jakub Khan je odgovoril majorju Cavagnariju odločno odbijajoč angleške terjatve, in je rekel, da je sklenil po povelji Šir-Alija mesto Kabul braniti. — Pa kedaj so uže angličanski listi poročali, da je afganska vojska uže toliko kot končana.

Listek.

Pot v gornje strani.

Pisma Stanka Vraza Dragojili Staudarku, roj. Krizmaničevu.

(Poslovenil Andrej Fekonja.)

III.

(Dalja.)

Na pošti v Košentavru (Kirchentheur) predpregli so neutrujene konje. Jaz sem me, tem začel z jedno koroško Swowenko pogovor, da sledim svoj namen. Po mojem okusu je Korošica slabeje oblečena, nego-li Kranjca. Nosi največ vse črno ali temno. Kapa črna, jopa črna, predprt črn, janka temna, ruta največ žolta, vse uže na nemški način. A najmanj se mi dopada klobuk. Predočil si grobi škrljak (klobuk) hrvaškega moža, pa imaš klobuk tvoje sestre Korošice. Ta klobuk se samo nosi na potu, kadar se gre ali v cerkev ali v mesto, in

doma se nosi omenjena črna kapa. Ta klobuk jim jeden glavni del njihove lepote kviri — namreč lase, kateri se pod tem debelim klobukom zametajo, ter dolgi in močni zrasti ne morejo. A še večjo škodo dela nemškej dami te pokrajine. Nemškej Korošici namreč klobuk vedno sedi na glavi, in ona pere, prede, kuha, vodo nosi (morebiti tudi spi, česar vendar potrditi ne morem) v klobuku. Za to tudi nosi lase od jedne nedelje do druge, da se ne razčeše, da izgleda kot kastrun. Pa zadosta o teh gušastih (krofastih) dušah. — Poslovivši se od Košentavra, od moje sestre Slovenke, od srca jako odkritega, sel sem na voz, ter zagledal za dve uri mej somrakom predmestje Celovca. Mimo je šla gruča mladih delavcev, katera je pojoča z lepim glasom pesne slovenske korakala proti mestu. Iz tega vidiš, da tudi v glavnem mestu Korotana ilirščina še nij omolknila. Odsel sem na pošti v ono isto sobo, v katerej se je pred tremi tedni nastanil Izmail, ter sem na večer legel v ono isto

posteljico, v katerej je spal Izmail; ko bi znal sanje Izmailove, menda bi ti tudi mogel povedati, da sem one iste sanjal, katere on. Drugi dan sem šel v semenišče, kder sem tri rodoljube našel, kateri precej dobro ilirski govoriti znajo. Plativši na stanovanščico dolg, kateri je, hvala Bogu! iz mnogo krščanskejšega računa prišel, nego-li v Kranjskej — napotil sem se v Blatograd (Moosburg), da obiščem pr. gospoda Jarnika, gornjeilirskega opata Krizmaniča. Pot iz Celovca proti njemu okinčan je s slovenskimi vesmi, a vesi s slovenskimi lipami. Kadar sem koga na potu došel, voščil sem mu po naše božjo pomoč. A da ti je videti radosti, s katero so ljudje sprejemali moj pozdrav! Postal so na potu, začeli mene izpraševati na prav homerski način: Kdo sem? od kod sem? katerega roda in kolena? Ko sem jim rekel, da iz Hrvatske blizu turške granice, nijso se mogli čudom načuditi, kako je mogoče, da se tam še tako razumljivo slovenski govori. Tako so ti tu

Francoški novi predsednik republike Grévy je 3. februarja v Elysée sprejel angleškega, nemškega in španskega poslanika.

Trdi se, da je novo ministerstvo Waddington-Marcere že gotovo.

Slovečki **španjski** republikanec Kastelar s 100 tovariši poslanci od leta 1873 razglašajo oklic na demokratične volilce, naj se na podlogi zdaj obstoječega volilnega zakona udeležijo volitev, da demokratične stranke v zastopstvo pomorejo. Oklic roti volilce, naj se ogibljuje nezakonitosti, in le na podlogi zakona agitirajo.

Nemška berlinska „National-Ztg.“ piše o ruskih notranjih razmerah in jih risa, kako so despotične, nesvobodne, črne itd. To je vendar smešno vredno, da nemški list o družini državah tako piše, ko se vendar ves izobražen svet škandalizira nad grdim birštvom v Bismarckovej Nemčiji. Pa ravno Nemec je zmirom tak, da ne more pred svojim pragom pometati.

Dopisi.

Iz Hirske Bistrice 3. februarja. [Izv. dop.] Po več letih dočakali smo včeraj zopet narodno veselico, in sicer veselico v spomin Valentina Vodnika. Hvala gospodom, ki so se trudili za njo! Črez domače veselje ga nij.

Udeležba te veselice je bila živahna; tudi iz okolice je bilo prišlo več narodnjakov. Veselica sama vršila se je v občno zadovoljnost. Posebno pohvalno je treba omeniti gospodične Š., katera je prav lepo deklamovala Bilčev „Prolog“, — gospoda M., ki je z deklamacijo Stritarjeve „Stare Bolgarke“ pokazal izreden talent, — ženskega kvarteta in gosp. pevovodje, kateri je dokazal, da se da z vnetim in marljivim delom v kratkem času mnogo doseči. Po petji in deklamacijah se je prav pridno plesalo. Ko bi bil naš lep spol tako tidno naroden, kakor je vztrajen pri plesu, potem bi smeli mi še bolj ponosni biti, kakor se nam pravi, da smo.

Pogrešali pri tej veselici smo govora o Vodniku. Žalostna resnica je, da se še taki mej nami dobé, katerim je o življenju in delovanju naših največjih dušnih korenjakov malo znanega. In kje je lepša prilika, slavo naših budilcev in vodnikov širiti, kakor pri veselicih, katere napravljamo njim v čast in spomin?

Ker se snuje čitalnica, in ker je ravno včeraj o začetku veselice predsednik osnovalnega odbora naznanil zbranemu občinstvu, da so pravila potrjena, smemo se v kratkem zopet veselega večera nadejati. Stalni odbor,

pravi Slovenci. A kadar sem došel Nemca ali ponemčenega Slovenca, ter mu neznajč po naše božjo pomoč dal (pozdravil ga), ali je mrmrajoč odgovoril: Fräteh ni bindisch! ali brez obzira dalje šel. V obče sem se prepričal, da je tu skoro vsaki prosti Nemec neobtesan. Tudi Slovenec grabi takoj, ko se ponemči, za privilegium „deutscher Geradtheit“, katera se v Hrvatskeji imenuje grobijanstvo. Na večer sem prišel v Batograd v hišo pr. g. Jarnika, kateri je, mene več ne poznavši imel za ruskega profesorja Preissa. Ali ko sem mu rekel, da nijsem Rus, temveč Ilir, začel me je staret objemati in poljubljati, kakor da bi bil dete njegovega srca. Starec je bil pred teden dni na smrt bolan, še slab na nogah, ali nič manj izpraševal me je pri mizi do črez polnoči: kaj dela Gaj? kaj Iliri? itd. Drugi dan sem mu zopet moral pripovedovati, ko sem prišel k zajutreku, pripovedoval sem do poludne, od polu dne do

kateri se bo v kratkem volil, bo gotovo to slovenskemu občinstvu prijavil.

Iz Zagreba 4. februarja. [Izv. dop.] Devetnajsto stoletje, stoletje narodne ideje preobrazilo je že precej Evropo; a to veličansko preobraženje še nikakor nij pri kraju, vrši se še pred našimi očmi sicer počasno, ali tem sigurneje. Narodi, razdrobljeni vsled samovolje posameznih mogotcev, začeli so se dramiti iz svojega spanja, začeli so uvidevati, da jim je sreča, bodočnost osigurana samo tedaj, ako se zedinijo istokrvni, sorodni življi v veliko, močno skupino, ako združijo svoje duševne in telesne moči v svrhu zajedničke brambе proti vnašnim sovražnikom, ter v prosep vlastnega blagostanja. Zvezda, ki pojedinim narodom kaže pot, po kojej imajo hoditi, je ideja narodnosti. Ta je zrušila že marsikateri konglomerat, ter ustvarila namesto njega narodnostne skupine, katere jedino steje na čvrstem temelju, ker veže njene članove mogočna vez narodnosti, ki je vsak mu poštenemu človeku sveta. Narodna ideja ustvarila je zedinjeno Nemčijo, ustvarila je zedinjeno Italijo. V bodočnosti je vsled te ideje obstanek osiguran samo velikim narodom; zatorej vidimo, kako vse brepeni po narodnem jedinstvu.

A kaj bode z nami Slovenci? Majhen narod smo, komaj jeden in pol milijona nas je, od vseh strani nas stiskajo mogočni sovražniki, na severu Nemec, na jugozapadu Italijan, oba zedinjena, krepka, oba na našo krasno domovino prežoča, kakor gladen volk na mirno jagnje. Res je, da smo Slovenci žilav narod, da znamo odbijati tuje navale, da se branimo z vspehom že dolga, dolga stoletja, ali ravno tako je tudi resnica, da nas sovražniki naši še nikdar nijso tako ljuto napadali. Kaj nam je torej storiti? Čeravno je teško naše stanje, a pomislimo, da nijmo sami na tem božjem svetu, da imamo osemdeset milijonov bratov, bratov po krvi in jeziku, mej kojimi so nam gotovo najbližnji Hrvati in Srbi, — po geografičnem položaju in po jeziku.

Upoznavanje z njihovim jezikom in z njihovo literaturo mora torej biti prva briga vsakega izobraženega Slovenca. In ako si je hotel dozdej Slovenec postaviti to zadačo, da se uči hrvatskega jezika, iskal je prikladne učevne knjige, dobre slovensko-hrvatske slovnice; moral je v tej žalostnej nepriliki segati celo po nemško-hrvatskih gramatikah.

pozne noči, a tako tri dni zajedno, t. j. do denes. On bi me še izpraševal, ko mu ne bi bil rekel, da moram jedne blage rodoljubki pisati, ter me je on, držeči se besed: Ehret die Frauen, denn odpustil k pisalu (pult). Batograd (Moosburg) je za našo zgodovino znamenito mesto. Tu je stoloval Arnulf, vojvoda korotanski, kateri je vzpevši se na prestol nemški poklical našim dedom na vrat Magjare. Od starega mesta stoji komaj jedna polovica stolpa, od katerega sem odkršil relikvijo za Rusaka. Bog če dati, da tudi od Magjarov kmalu isto toliko ostane.

Bodi zdrava! Iz Bistrice več. Zjutraj bodem se napotil v Belaški okraj.

Pozdravljajoč vse, kar mi je milo in drago, a tebi roki poljubljajoč, ostajam tvoj, zlata Dragojla!

odkritosrčni pobratim

Stanko.

(Dalje prih.)

Pisatelj teh vrstic zna to iz lastnega izkustva!

— Zdaj je ta neprilika odstranjena, ker tej živej potrebi hrvatske slovnice za Slovence zadovoljil je g. Franjo Marn, profesor na zagrebski gimnaziji, s tem, da je spisal tako slovnico, katero je založila slovenska matica v Ljubljani. Profesor Marn spisal je pred nekoliko leti že jedno jako dobro češko slovnico za Slovence; zatorej je Slovencem že znan kot pisatelj na tem polju. A kdor pregleda to hrvatsko slovnico, mora reči, da je še boljša od češke, ter da si je gospod pisatelj dal truda pri nabiranju in razdeljevanju gradiva, in da se mu je vrlo dobro posrečilo sestaviti knjigo, ki odgovarja vsem zahtevam dobre slovnice v teoretičnem in praktičnem obziru. — Pridodano je tudi malo berilo z latinico in cirilico in svrhi odgovarjajoč slovarček.

B.

Iz Celja 4. februarja [Izviren dopis.]

Naša čitalnica je 2. febr. tudi praznovala spomin Valentina Vodnika. Pri tej priliki je govoril g. Slanec sledeči govor: „Čestita družba! Vsak izmed vas je uže kedaj tje gori pogledal v prekrasne gore, tako lepe naše savinske doline. Vsak izmed vas je kedaj videl te gore, ko jih je temno večerno sonce pozlačevalo! Ali gledal je po tem prelepem kosu zemlje, po katerem Savina svoje valčke in valove vali, ko je mirna luna svojo svetlobo razlivala po gorah in planjavah! — Kaj ne, lep prizor, katerega tu narava očem podaja! In kdor je dalje hodil proti jugu, videl je nebeško lepo bleško jezero, videl do neba kipeče veličastne gore, ki ta tihi kraj obdajajo, videl vso krasoto gorenjske strani, in še dalje doli proti jugu zašumelo mu je ljubo, tako ljubo jadransko morje, in prikazalo se mu je tako briljantno to morje jadransko! Lepi so ti kraji, krasna, prekrasna je narava v tem kosu zemlje, je marsikateri izmed nas vsklikol! In ko je pogledoval ljudi, ki na tej zemlji živijo, videl je ljudstvo, ki tej naravi, tej lepe naravi sramote ne dela. Telesno je čvrsto in lepo, in mil je njegov značaj. Gostoljubno, prijazno je to ljudstvo, ki v teh lepih krajih savinskih in gorenjskih gorah, posavske in dravske ravnine, in ki tam doli na obalah temno zelene Adrije biva, simpatično je to ljudstvo slovensko! — To ljudstvo pa, ki ima doma v svojej zemlji vse, in toliko bogatstva, to ljudstvo slovensko, ki bi tako lepo prijetno živelo v svojem zemeljskem raj, nij srečno; kljubu svojemu talentu, kljubu bogatej naravi njegove zemlje je ubožec, kateremu bogataši, njegovi sosedi dajejo milodare. — Ubogo je to ljudstvo, in resnico je njegov pesnik govoril, ko je rekel, da ima slovenska domovina komaj grob za svoje sinove. Žalostne strani razkaziva zgodovina tega slovenskega ljudstva. Odločilo se je od svojih bratov družih Jugoslovancev, in samemu je bil boj za svoj obstanek mej močnimi dvema sosedoma, Italijanom in Nemcem. Premajhen, preslabo je bilo, da bi se priboriti moglo do onega stala premoženja, omike, katero njegovi sosedi zavzimaljejo, premajhen, da bi se moglo iztrgati iz objemajev njegovih sosedov, in tako je lahko mogoče bilo, da je pred sto leti še bilo duševno življenje slovenskega narodiča tiho, pretiho, da celo mrtvo. V tem času nij bilo človeka, ki bi se tako daleč zdrnil, da bi bil videl, kako je vse tužno, mrtvo, kar se zove rojstvo slovenskih krajev. Nihče, nihče nij ljudstva budil iz nezavesti, iz spanja na delo, da si um bistri,

da si sredstva pripravlja, s kojim se lepše stanje pripraviti da, nihče, nihče se nij zmenil za to, ko je bil jezik tega naroda uboga si-
rota za vrati, tujščina pa za mizo, nikdo, nikdo slovenskih rojakov se nij popel na višje stalo, kjer bi videl, da mora to njegovo ljud-
stvo postati v tako duševno mrtvem stanju le-
gnoj, s katerim drugi narodi svoja polja gno-
jijo, in nikdo, ki bi toliko srca imel, toliko
usmiljenja, da bi kaj storil za to ljudstvo,
storil v njegov prid, storil v to, da se reši, da
ga živega ne pokopajo! — Sinovi tega na-
roda so hodili na visoke šole, pridobili
si omike, pridobili si premoženja, visoka me-
sta, ali kdo teh se je pred sto leti spominjal,
da je Slovenstva, ubozeza zaničevanega
Slovenstva ud! — Ah, najtužnejša, najuma-
zanejša stran naše zgodovine je, ki nam pravi,
da se je pred sto leti, in da se še po sto
letih Sloven sramuje, da ga je mati Slo-
venka zibala! — Pa na blazinah bogatstva ne
iščimo velicega srca, mej uboštvom ga
iščimo, in tu ga res najdemo pred sto leti.
Vse je tiho v duševnem življenji našega na-
roda pred sto leti; tema je, in jok robote se
sliši iz nje, ali to tihoto drami jeden mož,
baklo duševnega dela drži v roci in jasno, v
čistej materinščini kliče v tiho, mirno naro-
dovo življenje. Izpod ruševin starega časa iz-
kopal je ta mož slovenski jezik, in s tem bu-
dil, dramil je rojake svoje do bdenja, na delo,
budil jih kot učitelj mladino, budil kot duho-
ven, budil kot pesnik, budil kot žurnalist!

Kdo uže nij videl jutranje zarje, ki hitro
priplava izza gor? In v takem prvem svitanju
vidimo Valentina Vodnika na duševnem polji
Slovenstva, prvi je, ki tihoto mrtvega dušev-
nega življenja slovenskega naroda pred sto
leti drami, prvi je v tem času, ki rojakom
svojim kaže jutranje zlatenje solnca omike, ki
druge evropske narode nahaja uže na delu,
prvi je, ki kot Slovenec v 19. stoletji to ju-
tranjo zarjo z vsem navdušenjem patrijotičnega
srca pozdravlja! Dani se, rojaci, klical je mej
zaspance, na noge, na delo vi vsi brez izjeme!
In klical je razumljivo ljudstvo do bdenja,
klical ga je v njegovem jeziku, in ljudstvo je
čulo ta klic, bil je klic plemenitega moža, bil
je klic prijatelja ljudstva, bil je klic navdu-
šenega patrijota! — 8. februarja tega leta bo
60 let, ko so na večno zanižale oči tega Va-
lentina Vodnika. Priprost je bil frančiškansk
menih, ali veliko srce bilo je v njem, močna
duša je bil, in z veliko svojo strastjo, ljubez-
nijo do svojega slovenskega ljudstva, z velicim
svojim talentom stoji ta neznaten menišč velik
mož v slovenskej, v celej jugoslovanskej zgo-
dovini, tako velik, kakor prvi buditelji družih
narodov.

Velikansko je bilo početje, narod, ki je
bil skozi toliko sto let suženj na vse kraje,
spravljati do tega, da se začne kot človeška
družba ceniti. Narod, vsemu svetu nepoznan,
mali, zaničevani narod ljubiti učiti, bilo je
težavno delo; ubozemu, ožuljenemu narodu oči
odpirati, da tudi on vstopi v areno, kjer se
drugi naredi potegujejo za boljše, človeka
vrednejše stanje, bilo je nevarno, — jezik,
s tujščino pomešani jezik tega naroda čistiti,
poiskati pri čistem izviru, in ga najti, nij bilo
delo jednega dneva, jedne noči, velik talent,
močno srce Val. Vodnika se nij vstrašilo tega
vsega, in dovršil je tega vsega dosti. In tako
stoji ta mož v malej slovenskej zgodovini kot
rojak, ki se bo tudi v poznih časih videl kot
kulturni heros Jugoslovanstva. (Konec prih.)

Občni zbor c. k. kranjske kmetijske družbe.

(Konec.)

Na predlog podružnice metliške podeli
se učitelju Janezu Borletu za njegov več-
krat kmetom podeljevani kmetovalski poduk
pismeno priznanje.

Odbornik g. Lassnik poroča zaradi uprave
družbinskega vrta na Poljanah in nasvetuje,
naj se uprava izroči definitivno g. Skaletu, ka-
teremu predlogu zbor pritrdi.

Dr. Poklukar poroča o osnovi začasnih
loterij, pri katerih bi se izsrečevala dobra
plemenska živina, dobro kmetijsko orodje, se
mena itd. s posebnim ozirom na ude družbe
kmetijske.

Zbor naroči centralnemu odboru, da vse
to nameravano izpelje.

Odbornik Seunig poroča o osnovi po-
sebnega odseka za konjerejo, ki bi v smislu
dopisa sl. c. kr. ministerstva kmetijstva od
10. avgusta 1878 št. 6611 prevzel tista opri-
vila, katera je dosihmal izvrševala c. kr. de-
želna komisija za konjerejo in katera imajo v
prihodnje pripadati ali družbam kmetijskim
ali pa v nekaterih deželah uže obstoječim konje-
rejskim družbam.

Vladni zastopnik želi, da bi se za konje-
rejo napravil poseben odsek. A gg. dr. Blei-
weis, dr. Poklukar in predsednik dr. Wurzbach
temu ugovarjajo, češ, da obstoji itak uže od-
sek za živinorejo. Končno se sklene, da se
ima centralni odbor v taj zadevi z minister-
stvom pogajati.

Dr. Poklukar nasvetuje, naj se sklene po-
slati do ministerstva prošnja, da se kolikor
mogoče hitro razdele občinski pašniki. Merijo,
pravi govornik, ti pašniki na Kranjskem nad
300 000 oralov in bi donášali vsako leto nad
pol milijona dobička. Ta razdelitev bode pod-
pirala tudi komasacijo, kadar se bode začela
izvrševati, kajti marsikateri bode dobil pri tem
razdeljenji kak kos, katerega bode potlej
lahko zamenjal. Zbornica jednoglasno odobri ta
nasvet.

V odbor se izvolijo gg. J. Murnik, kup-
čijske zbornice tajnik, župnik Jerič in deželni
poslanec L. Robič.

Za častne ude se volijo: grof Jelačić,
predsednik hrvatsko-slavonske kmetijske dru-
žbe, grof Cronini državni poslanec in pred-
sednik goriške kmetijske družbe in deželni
predsednik vitez Kallina. Razen tega se voli
še več dopisovalnih udov.

Predsednik baron Wurzbach se zahvaljuje
vsem navzočnim udom za udeležbo in proglasi,
da je zbor končan.

Po zboru so pokušali udje kmetijske družbe
razstavljeno slapsko vino in so močno hvalili
izvrstni pridelek.

Domače stvari.

— (Gospod Vestenek) je, kakor
baš pred koncem uredovanja lista čujemo, svoj
mandat kot deželni poslanec kranjski odložil.
Če ima ta korak takšen pomen, da Vestenek
iz naše dežele odhaja, obveselila se bode te
novice vsa dežela, ker malo ljudi je mej nami,
ki bi bili — tako slabo spoštovani, kakor ta
Vstenek. Bog ga odnesi daleč iz naše do-
movine proč mej brate mu Nemce! — Vivat
sequens!

— (Trgovsko bolniško in penzij-
sko društvo) v Ljubljani ima v nedeljo
9. t. m. ob 11. dopoldne v magistratnej dvo-

rani redni občni zbor. Društvo se hoče razširiti
s prihodnjim letom na vse slovenske dežele:
spodnje Štajersko, Koroško in Primorje, in pride
dotični predlog na vrsto razgovorov.

— (Tiskarsko izobraževalno dru-
štvo) je imelo v soboto 1. februarja svoj
letni občni zbor. Kakor je razvidno iz blagaj-
nikovega računa, je društvo v desetletnem
delovanji veselo napredovalo. Dohodkov je bilo
v pretečenem letu v oddelku za bolne, one-
mogle in potujoče tiskarje 711 gold. 55 kr.,
in stroškov 360 gold. 76 kr., v blagajni izo-
braževalnega oddelka dohodkov 390 gl. 40 kr.,
in stroškov 370 gl. 92 kr. — Društvenega
premoženja je 5207 gold. 92 kr. v oddelku
za bolne, onemogle in potujoče tiskarje, in
20 gold. 2 kr. v izobraževalnem oddelku, torej
skupaj 5227 gold. 94 kr. — V odbor so bili
na novo izvoljeni sledeči gospodje: Valentin
Arselin, predsednik; Avg. Pucihar, pred-
sednikov namestnik; J. Kozelj, glavni bla-
gajnik; E. Spatzek, blagajnik izobraževal-
nega oddelka; L. Breskvar in A. Bonač,
zapisnikarja; F. Hribar in R. Šeber, knjiž-
ničarja.

— (Slovenska Matica) razpošilja te-
dni dve knjigi in sicer: I. Potovanje okolo sveta,
francoski spisal Jules Verne, poslovenil Davorin
Hostnik, 145 strani in II. „Letopis Matice
Slovenske“ za leto 1878. III. in IV. del. Ob-
seg te druge knjige je: 1. „Tomaž Chrön“,
od P. pl. Radiča. 2. Slovani v Andaluziji. Pre-
vel Fr. Hubad. 3. Zakaj Slovani spoštujejo
lipo. Po hrvatskem posneto. 4. Oroslov Caf,
sp. Bož. Radič. 5. Tomuška in Timuška, prevel
Štifter. 6. Dvoje (!) imenitnih štajerskih mest,
(Ptuj, Ljutomer) od J. L. 7. Črnogorski in
srbski zdravniki samouki, J. Navratil. 8. Drob-
tince iz Istre. J. V. 9. Obrazi iz prirode in
života na Tatrach, priredil L. Gorenjec. 10. P-
sma o Bosni in Hercegovini, J. Navratil. 11. Bi-
bliografija slovenska od 1877 do 1878. 12. Po-
ročilo in imenik Matice. — Pač bi bilo želeli
menj „prevodov“ in „priredenj“, a več ori-
ginalov.

— (Imenovanje.) Gozdarski adjunkt
v Trstu Anton Rozsival je imenovan za goz-
darskega komisarja v Tolminu.

— (Vabilo k veselici) katero napravi
čitalnica v spodnji Šiški v nedeljo dne 9. feb.
v svojih prostorih pri „Guziju“. Program je
1. „U bo“, zbor, vglasbil Iv. pl. Zujec. 2.
Slavnostni govor. 3. „Danici“, zbor, vglasbil
dr. B. Ipavec. 4. „Železna cesta“, deklamacija.
5. „Tausend und eine Nacht“, valček za gla-
sovir, vglasbil E. Strauss. 6. „Občutki popot-
nika na Kumu“, deklamacija. 7. „Kranjska
dežela“, samospev za bariton s spremljevanjem
glasovira, vglasbil A. Nčived. 8. „Bratovska
ljubezen“, deklamacija. 9. „Marche aux Flam-
beaux“, za glasovir vglasbil S. Gibson. 10.
„Ilirija probujena“, deklamacija. 11. „Domo-
vini“, zbor, vglasbil dr. B. Ipavec. 12. Tombola.
13. Ples. Čisti dohodek tombole je namenjen
za napravo čitalniške zastave. Začetek točno
ob 6. uri zvečer. K tej veselici prav uludno
vabi odbor.

— (Bralno društvo „Sloga“ v
Kropi) napravi, ker je „Vodnikovo besedo“
katera bi se bila imela vršiti 2. febr. okrajno
glavarstvo v Radovljici svoje prepovedi vredno
izpoznalo, dne 9. febr. veliko predpustno ve-
selico s sledečim programom: 1. „V spanji“,
vesela igra v enem dejanji. 2. Deklamacija
„Pevčeva kletev“. 3. „Brati ne zna“, burka
v 1. dejanji. 4. Petje: a) Ilirija oživljena in

Banovci, čveterospeva, poje moški zbor. b) Ljubzen do domovine in Zvonikarjeva, pojeti se triglasno z mešanim zborom. c) Sarafan (dvo-spev). d) Budnica „Hej Slavjani“, čveterospev, poje mešani zbor. 5. Tombola, s prav primernimi dobitki. 6. Ples. — Vesela igra „Strup“, katera se bode baje ravno ta večer tudi na nekem drugem diletantiškem odru igrala, izpustila se bo iz prijaznosti. Godbo preskrbi nekaj zelo sloveča ravno sedaj zopet opomogla si domača godbena družba pod vodstvom g. Fr. Kralja. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina udom prosta, neudom 10 kr. K obilnej udeležbi vabi najljubše

odbor.

— (Slovensko literarno društvo na Dunaji,) o katerem je govoril naš včerajšnji dopis iz Dunaja, ima v soboto 8. febr. svoj prvi redni zbor. Dnevni red je: 1. „Najmanjša bitja“, bere Jos. Hubad, prof. naravoslovja, — ali pa: „Literatura v Bosni“, kulturno zgodovinska črtica, bere Ant. Terstenjak. 2. „Pesni“, zložil K. Štrekelj.

— (Knjiga „Svečanost ob pri-liki sedemdesetletnice dr. J. Blei-weisa“) dobiva se tudi pri vseh ljubljanskih knjižarnih po 70 novč.

— (Medvedjilov.) Iz Ribnice se nam piše: V tukajšnjih graščinskih gozdih, tako imenovanem „Smrekovem žlebu“ je gozdni čuvaj Avstelj 3. t. m. ustrelil medvedko ki tehtala 2 centa in zraven tudi dva mlada medveda — ujel. Dne 1. t. m. je pa neki gozdni čuvaj ravno na tem kraju vstrelil enega medveda.

— (Tat v pasti ujet.) V Zagrebu dal se je tat zapreti v klet nove hiše ker je vedel, da je tam shranjena svinina ali slanina, po kateri so se mu posebno sline cedile. Z drugimi tatovi je bil dogovorjen, in tem je skozi okno posamne kose suhega mesa izdajal. Koncem se je pa zdela tatu v kleti primerno, da odnese svojo kožo po istem potu na prosto, po katerem je romala ravno kar svinina. Ali morda nij šlo — ali radi tega, ker je bilo njegovo truplo pretolsto, ali pa ker so se hoteli njegovi tovariši žnjim šaliti, — s kratka, prepustili so ga njegovej osodi tolažeči ga, da se bode zjutraj uže kako ven zmuznil. Tatu postalo je dolgčas in tužno pri srcu, in sklenil je tužnost si z zlatim vincem odpoditi, kojega je bilo tudi dosti v kleti. Bog Bahus hotel je imeti tudi svoje pustno veselje, za to je nesrečnega tatu opijanal. Ko mu je vino uže glavo segrelo, pozabil je, kje da je, in ne ozirajoč se na to, da je zdaj uže pozna noč, začel je po vratih razbijati, zahtevajoč da naj ga iz kleti izpustijo. Ljudi je prebudilo to močno ropotanje, deklet so bežale kakor blazne okolo meneč, da straši; koncem so pa vender poslali

po dva policaja, in odprli vrata. — Pol ure pozneje odprla so se dobremu možu vrata v ječo, kjer bode premišljal o treznem kradenju.

— (Asekurančno.) „Pester-Lloyd“ od 30. januarja 1879 poroča v gospodarskem pregledu Ogerske za leto 1878 o zavarovalnicah, da „Peštansko zavarovalno društvo“ katero je tudi pri nas razširjeno, in katero zastopa za Kranjsko in slovensko Štajersko g. Fr. Drenik v Ljubljani kot drugo večje domače asekurančno društvo, opravičuje zaupanje, katero uživa. To društvo posebno gl. da na povišanje poroštenega zaklada, in je pretečeno leto zopet napredovalo, ter bo za leto 1878 delilo višje dividende od lani; vendar je pa tudi rezervne zaklade zvišala na 160,000 gld. — Pretečenega leta je zavarovalščine sprejelo društvo gld. 2,750.000 Od postanka do 1. 1878 je „Peštansko“ gld. 19,404.417 odškodnine plačalo. Premoženje „Peštanskega društva“ se je dobro narastlo. Delnice so se podražile ter dosegle polno veljavo, kar je prav redko znamenje.

Poznano.

Vsem čestitim obiskovalcem tombole pri sv. Jurji pod Taborom dne 2. februarja 1879, kakor tudi vsem blagim dobrotnikom, ki so darovali dobitke ali pa gotovi denar, izreka se v imenu uboge šolske mladine, katerej na korist se je nabrala znamenita svota 90 gld., najtoplejša zahvala.

Posebno hvalo pa smo še dolžni onim gospodom Vranščanom, ki so nas pri vršitvi tombole tako pridno podpirali, ter k sijajnemu vspehu ne malo pripomogli.

Bog plati!

Krajni šolski svet pri sv. Jurji pod Taborom dne 4. februarja 1879.

Franc Šorn,
učitelj.

Franc Natek,
načelnik.

Umrli v Ljubljani.

3. februarja: Janez Klovár, dete železniškega delavca, 1 $\frac{1}{2}$ l., na sv. Petra cesti št. 6, vsled vodenice v možganih. — Franc Černivec, dete mlinarskega delavca, 10 m., na poljanskej cesti št. 53, vsled božjasti.

V c. kr. vojaške bolnici:

15. januarja: Jakob Griguljak, nadkanonir 12. art. polka, vsled vročnice.

22. januarja: Franc Rošek, žandarm, vsled pljučnice.

Tržne cene

v Ljubljani 5. februarja t. l.

Pšenica hektoliter 6 gld. 65 kr.; — reč 4 gld. 55 kr.; — ječmen 4 gld. 05 kr.; — oves 2 gld. 76 kr.; — ajda 4 gld. 55 kr.; — pros 4 gld. 88 kr.; — koruza 4 gld. 40 kr.; krompir 100 kilogramov 3 gld. 03 kr.; — fižol hektoliter 7 gld. 50 kr.; masla kilogram — gl. 90 kr.; — mast — gld. 76 kr.; — špeh frišen — gl. 54 kr.; — špeh povišen — gl. 70 kr.; — jajce po 2 $\frac{1}{2}$ kr.; — mleka liter 7 kr.; — govedine kilogram 54 kr.; — teletnine 50 kr.; — svinjake meso 48 kr.; — svinja 100 kilogramov 1 gld. 94 kr.; — slame 1 gold. 51 kr.; — drva trda 4 kv. metrov 8 gold. — kr.; — mehka 5 gld. 50 kr.

Dunajski trg 5. februarja.

(Vrsto tovarov po poročilu.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 61 gld. 50 kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . . 62 „ 85 „
Zlata renta . . . 74 „ 40 „

Tuji.

5. februarja:

Pri Slovni: Moenay iz Siska. — Waida iz Gradca. — Grünhut iz Linca. — pl. Pfeffel iz Gorenjskega. — Kilar iz Kranja. — Skuba iz Dunaja. — Kartin iz St. Jurja.
Pri Malicku: Boschan, Huppmann iz Dunaja. — Budnar iz Maribora. — Wolf, Herling iz Dunaja.
Pri bavarskem dvoru: Kregar iz Celovca. — Valsasimi iz Italije. — Glaser iz Brež. — Oberwalder iz Dunaja.

Prodaja konj.

140 konj. 4 do 6 let starih, večinom sparjenih za vožnjo, 15 do 16 pestij visokih, bode prodano 8. in 9. februarja (28—2) v Ljubljani, na cesarja Jozefa trgu, na javnej dražbi.

Izdatelj in urednik Josip Jurčič

1860 drž. posojilo	113	25
Akcije narodne banke	778	—
Kreditne akcije	213	—
London	116	65
Srebro	100	—
Napol.	9	32
C. kr. cekini	5	56
Državna marka	57	65

Med. & chir.

dr. Franc Illner,

bivši zdravnik v Pragi, emeritani asistent porodnišnične klinike v Celovci, stanuje na mestnem trgu št. 10, II nadstropje, ter ordinira vsak dan od 9. do 10. ure dopoldne, in od 2. do 3. ure popoldne. Uboge brezplačno (31—3)

Hiša

blizu Ljubljane, po zahtevi z zemljiščem ali brez tega, se od sv. Jurja na 3 ali 5 let dá v najem. To posestvo bi se porabilo tudi lahko kot gostilna.

Ponudbe sprejema F. Müllerjev „Annoncen-Bureau“ v Ljubljani. (35—2)

Hiša v Ljubljani na prodaj,

katera je vredna okolo 10.000 gold., pa nese 6 do 7 procentov na leto čistega dohodka.

Tistim, ki so resni kupci, povz iz prijaznosti več uredništvo „Slovenskega Naroda“ od 11. do 12. ure dopoldne. (27—3)

Naznanilo.

V nekem prav prijetnim kraju želi nekdo celotno svoje posestvo, namreč: hiša, mlin, žaga na 2 rezi, 2 kozolca, potašenco, hlev, njive za 8 mernikov posevne, travnike, in lep vrt okolo hiše za več let s prav ugodnimi pogoji v najem dati.

Kaj več o tem poizve se iz prijaznosti v administraciji „Slovenskega Naroda“. (34—2)

Puške na prodaj.

Prav lepe in poskušene puške se dobijo: Lankaster dvocevka, gld. 22, 25, 35. Lankaster „za kugle“, gld. 35, 41, 50. Lefauchaux dvocevka, gld. 17, 20, 26.

Iz predank predelavajo se ročno tudi zadanke.

Nazadanke na Lankaster, gld. 15.

Lefauchaux, gld. 10.

Predanke, gld. 10, 14.

Tudi se dobijo vsakovrstne reči za puškarje in lepši puške.

Za dobro delo sem porok.

Anton Sodja,

(33—2) puškar v Barovljah (Ferlach) na Koroškem.

Marka	Wir empfehlen	geschützt.
als Bestes und Preiswürdigstes		
Die Regenmäntel		
Wagendecken (Plachen), Betteinlagen, Zeltstoffe		
der k. k. pr. Fabrik		
von M. J. Elsinger & Söhne		
in Wien, Neubau, Zollergasse 2,		
Lieferanten des k. und k. Kriegsministeriums, Sr. Maj. Kriegsmarine, vieler Humanitätsanstalten etc. etc.		
Solide Firmen als Vertreter erwünscht.		

Deset komadov

Sedmograških obligacij,

ki blizu 7% nesó, se prodajo po kurznej ceni. — Natančneje se izve iz prijaznosti v administraciji „Slovenskega Naroda“. (32—2)

Očitna dražba.

Cela še velika zaloga blaga Andrej Schreyer-jeve konkurzne mase, obstoječa iz nirenberskega, kratkega, igračnega, železnega, medenega, plahatega blaga, raznega orodja in posode, se bode od 27. januarja t. l. naprej do popolne razprodaje, vsak dan dopoldne in popoldne v prodajalnici v špitalskih ulicah v Ljubljani po očitnej dražbi na veliko in na drobno proti gotovej plači razprodajala, in vabi k mnogobrojnej udeležbi (24—6)

Opravništvo And. Schreyer-jeve konkurzne mase.

Lastnina in tisk „Národne tiskarne“.